

کتابچه راهنمای زندگی در شهر سنندج
مختص دانشجویان بین الملل

<http://international.uok.ac.ir>

کتابچه راهنمای زندگی در شهر سنندج

مختص دانشجویان بین الملل

گردآورنده: گلاله قادری

مدیریت امور دانشجویان بین الملل دانشگاه کردستان

<http://international.uok.ac.ir>

اردیبهشت ماه ۱۴۰۴

فهرست مطالب

۱	فصل اول	۱
۱	معرفی دانشگاه کردستان	۱
۱	مقدمه	۱
۳	۱-۲- امکانات فرهنگی و رفاهی دانشگاه	۳
۴	۱-۲-۱- خوابگاههای دانشجویی	۴
۷	۱-۳- سامانههای پر کاربرد دانشجویی	۷
۷	۱-۳-۱- سامانه آموزشی گلستان	۷
۸	۱-۴- اطلاعات مفید	۸
۸	۱-۴-۱- نحوه رجیستری تلفن همراه	۸
۸	۱-۴-۲- نحوه باز کردن حساب بانکی در بانک تجارت شعبه دانشگاه کردستان	۸
۹	فصل دوم	۹
۹	استان کردستان	۹
۱۰	۲-۱- مقدمه	۱۰
۱۰	۲-۲- وضعیت طبیعی و اقلیمی استان کردستان	۱۰
۱۲	۲-۳- اماکن تاریخی، فرهنگی و زیارتی استان کردستان	۱۲
۱۲	۲-۳-۱- مسجد جامع سنندج	۱۲
۱۳	۲-۳-۲- مسجد بابای نقشبندی	۱۳
۱۴	۲-۳-۳- امامزاده پیر عمر	۱۴
۱۴	۲-۳-۴- امامزاده پیر محمد	۱۴
۱۵	۲-۳-۵- امامزاده عقیل	۱۵
۱۶	۲-۳-۶- امامزاده هاجره خاتون	۱۶
۱۶	۲-۳-۷- بقعه بابا گرگر (امامزاده سید جلال الدین)	۱۶
۱۷	۲-۴- جاذبههای طبیعی، گردشگری استان کردستان	۱۷
۱۷	۱-۴-۲- دریاچه زریوار	۱۷
۱۷	۲-۴-۲- اورامان	۱۷
۱۸	۳-۴-۲- کوه چهل چشمه	۱۸
۱۹	۴-۴-۲- جاده هجیج- اورامان	۱۹
۱۹	۲-۴-۵- کوه آریابا	۱۹

۲۰ ۶-۴-۲- غار کرفتو

۲۱ فصل سوم

۲۱ شهرستان سنندج

۲۲ ۳-۱- مقدمه

۲۳ ۳-۲- پیشینه تاریخی شهر سنندج

۲۴ ۳-۳- موقعیت فرهنگی سنندج

۲۴ ۳-۳-۱- جشنها و مراسم خاص اهالی شهر سنندج

۲۵ ۳-۳-۲- موسیقی

۲۶ ۳-۴- نحوه پوشش ساکنین و لباس کردی

۲۷ ۳-۵- زبان کردی

۲۷ ۳-۶- جاذبه‌های تاریخی و مذهبی

۲۸ ۳-۶-۱- عمارت و خانه‌های تاریخی

۲۸ ۳-۶-۲- بازارها

۲۸ ۳-۶-۳- حمام‌ها

۲۹ ۳-۶-۴- دیگر آثار تاریخی

۲۹ ۳-۶-۵- جاذبه‌های مذهبی

۳۰ ۳-۷- جاذبه‌های طبیعی

۳۰ ۳-۷-۱- قله مرتفع

۳۰ ۳-۷-۲- مجموعه پارک تفریحی آبیدر

۳۱ ۳-۷-۳- بزرگترین سینمای روباز جهان

۳۱ ۳-۸- معرفی بازارها و مراکز خرید

۳۱ ۳-۸-۱- بازار سنتی

۳۲ ۳-۸-۲- بازار تاناکورا

۳۲ ۳-۸-۳- بازار نازک کاران

۳۲ ۳-۸-۴- بازار سرتپوله

۳۲ ۳-۸-۵- دیگر مراکز خرید سنندج

۳۳ ۳-۹- معرفی امکانات رفاهی، فرهنگی، آموزشی، درمانی و غیره شهر سنندج

۳۳ ۳-۹-۱- هتل‌های شهر سنندج

۳۳ ۳-۹-۲- مراکز آموزش عالی و دانشگاه‌ها

۳۴ ۳-۹-۳- مراکز درمانی

۳۵ ۳-۹-۴- معرفی سایت‌های خرید اینترنتی

۳۵	 رستورانهای شهر سنندج	۳-۹-۵
۳۶	 معرفی بانکهای داخل شهر	۳-۹-۶
۳۷	 صنایع دستی و سوغاتیهای شهرستان سنندج	۳-۱۰-۳
۳۷	 سوغاتیهای خوراکی	۳-۱۰-۱
۳۸	 صنایع دستی	۳-۱۰-۲
۴۱	 راههای استان کردستان	۱۱-۳
۴۱	 پایانههای مسافربری سنندج و نحوه تهیه بلیط مسافرتی	۳-۱۱-۱
۴۲	 فرودگاه بین المللی سنندج	۳-۱۱-۲
۴۳	 فرودگاه بین المللی کرمانشاه	۳-۱۱-۳
۴۴	 تلفنهای ضروری سنندج	۳-۱۲

فصل اول

معرفی دانشگاه کردستان

دانشگاه کردستان فعالیت خود را از سال ۱۹۹۱ در چهارچوب دانشگاهی مستقل آغاز نمود. از آن زمان تاکنون طیف وسیعی از دوره‌های آموزشی در سطوح مختلف به لیست برنامه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه اضافه شده است.

دانشگاه کردستان به عنوان دانشگاه مادر در استان کردستان با دارا بودن ۹ دانشکده، ۴۹ گروه آموزشی، ۱۱ مرکز پژوهشی و ۱ پژوهشکده برنامه‌های درسی متنوعی را در ۷۵ رشته-گرایش کارشناسی، ۱۴۱ رشته-گرایش کارشناسی ارشد و ۶۰ رشته-گرایش دکتری ارائه می‌دهد. علاوه بر این، بیشتر از ۴۰۰ عضو هیأت علمی تمام وقت در این دانشگاه مشغول به خدمت می‌باشند. همچنین عده‌ای از اساتید به صورت پاره وقت در دانشگاه مشغول به تدریس هستند. تعداد کل کارمندان در قسمت اداری بیشتر از ۵۰۰ نفر می‌باشد.

دانشگاه دارای ۱۱ مرکز پژوهشی و ۶ مجله علمی است. علاوه بر این، دانشگاه کردستان آزمایشگاه‌های تحقیقاتی و آموزشی فراوانی را برای کمک به دانشجویان و اعضای هیأت علمی در تمام دانشکده‌ها دایر کرده است.

دانشگاه کردستان در آخرین رتبه‌بندی جهانی تایمز، در سال ۲۰۲۴ موفق به کسب رتبه‌ی ۸۰۱-۱۰۰۰ در میان دانشگاه‌های جهان شده است. همچنین این دانشگاه دارای رتبه‌ی ۲۵۱-۳۰۰ در بین دانشگاه‌های جوان دنیا و رتبه ۳۰۱-۳۵۰ در بین دانشگاه‌های کشورهای آسیایی است. در آخرین رتبه‌بندی دانشگاه‌های جامع کشور نیز در سال جاری، دانشگاه کردستان در بین ۲۰-۱۱ دانشگاه برتر کشور ایران قرار گرفته است.

➤ [تور مجازی دانشگاه](#)

➤ [کتابچه راهنمای دانشگاه به زبان انگلیسی](#)

➤ [کتابچه راهنمای دانشگاه به زبان کردی](#)

۱-۲- امکانات فرهنگی و رفاهی دانشگاه

دانشگاه کردستان به عنوان یکی از دانشگاه‌های جوان و پیشرو کشور ایران، مفتخر است که برای دانشجویان خود امکانات فرهنگی و رفاهی ذیل را فراهم نموده است:

۱. بهره‌گیری از یک محیط با کیفیت آموزشی (حضور و مجازی) و پژوهشی
۲. شهریه تحصیلی پایین به همراه جامع‌ترین مقررات تخفیف شهریه
۳. خوابگاه دانشجویی با سرویس ایاب و ذهاب رایگان
۴. رستوران و سلف سرویس دانشجویی ارزان و با کیفیت
۵. دارا بودن مرکز آموزش زبان فارسی مستقل
۶. انجام امور کنسولی به صورت مستقل در دانشگاه
۷. دارا بودن محیطی با تنوع ممتاز فرهنگی و زبانی
۸. جذابیت‌های توریستی و اکوتوریستی و تاریخی متنوع
۹. مراکز تخصصی برای پرورش ایده و خلاقیت

۱۰. امکانات کتابخانه‌ایی، ورزشی، رفاهی، بهداشتی و مشاوره رایگان

۱۱. بیمه‌های درمان و حوادث برای تمامی دانشجویان

۱۲. چهار مجموعه ورزشی بزرگ در محوطه دانشگاه

۱۳. استخر شنا استاندارد در محوطه دانشگاه

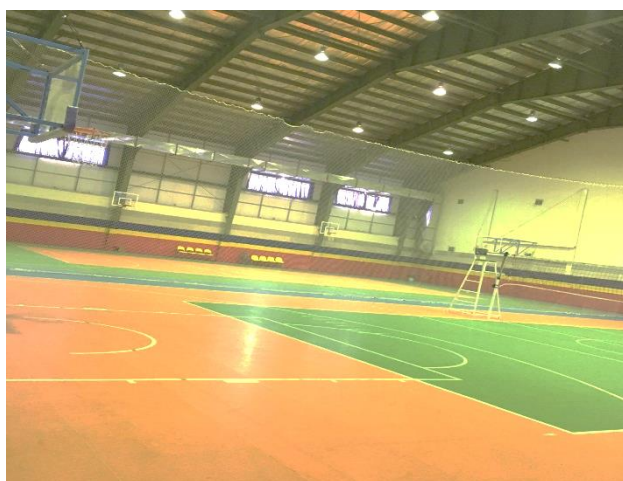
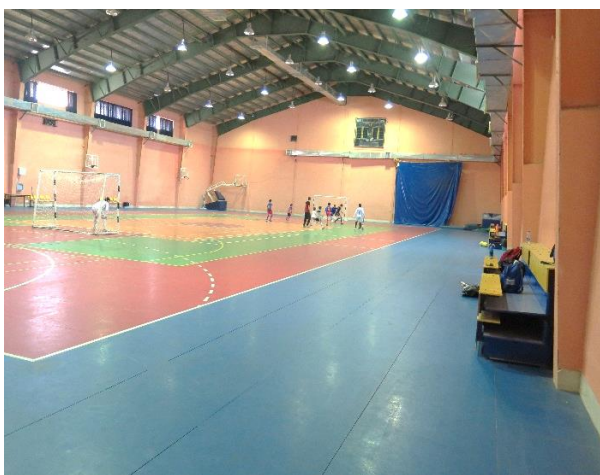
۱۴. زمین فوتبال استاندارد در دانشگاه

۱۵. زمین فوتبال چمن مصنوعی در دانشگاه

۱۶. دو رستوران عمومی به همراه دو رستوران خصوصی در محوطه دانشگاه

۱۷. لباسشویی، نانوايي، آرایشگاه، سوپر مارکت‌ها و کافی‌نت‌ها در پردیس

۱-۲-۱- خوابگاه‌های دانشجویی

دانشگاه کردستان در حال حاضر دارای ۱۰ خوابگاه برای پسران و ۱۲ خوابگاه برای دختران می‌باشد، که اکثراً داخل محوطه دانشگاه یا نزدیک به آن می‌باشند. که در مجموع ظرفیتی بالغ بر ۶۰۰۰ دانشجو را در خود جای داده‌اند. تمامی دانشجویان بین‌الملل در خوابگاه‌های دانشجویی اسکان می‌یابند. برای دانشجویان بین‌المللی پسر یک خوابگاه مجزا با تمام امکانات لازم در داخل کمپ دانشگاه در نظر گرفته شده که ملیت‌های مختلف را در خود جای داده است.

متقاضیان استفاده از خوابگاه‌های دانشجویی در ابتدای هر نیمسال تحصیلی و مطابق با برنامه اعلام شده از طرف معاونت دانشجویی می‌توانند از طریق [لینک درخواست خوابگاه](#) برای اسکان تقاضا نمایند.

الف- امکانات:

در هر خوابگاه سرویس‌های بهداشتی و پذیرایی مشترک بوده و یک اتاق مطالعه وجود دارد که دانشجویان می‌توانند در یک فضای آرام تحصیل نمایند. شام هر شب در این خوابگاه‌ها سرو می‌شود.

ب- هزینه:

خوابگاه‌های دانشجویی استاندارد نسبتاً یارانه‌ای بوده و دانشجویان بین‌المللی می‌توانند در این خوابگاه‌ها با هزینه یک نیمسال تحصیلی حدود ۱۰۰ دلار اقامت داشته باشند، که نسبت به هزینه‌های گرفتن مسکن خصوصی بسیار کمتر و بهینه‌تر می‌باشد.

دانشگاه کردستان فاقد خوابگاه متاهلی می‌باشد.

۳-۱- سامانه‌های پر کاربرد دانشجویی

ردیف	نام سامانه	آدرس وب سایت
۱	سامانه آموزشی گلستان	http://golestan.uok.ac.ir
۲	سامانه کاربران اینترنت	https://id.uok.ac.ir
۳	اتوماسیون تغذیه	http://food.uok.ac.ir
۴	امور خوابگاه‌ها	http://bedroom.uok.ac.ir
۵	شارژ و رزرو اینترنتی استخر	https://pool.uok.ac.ir
۶	نوبت‌دهی سلامت	https://moshaver.uok.ac.ir
۷	سامانه کتابخانه دیجیتال	http://lib.uok.ac.ir
۸	سامانه کار دانشجویی	https://stdwork.uok.ac.ir
۹	سامانه جامع خدمات آموزشی و دانشجویی	http://edux.uok.ac.ir
۱۰	سامانه صدور کارت	http://card.uok.ac.ir
۱۱	سامانه رسیدگی به شکایات و ثبت گزارشات (مدیریت حراست دانشگاه)	http://reports.uok.ac.ir
۱۲	سامانه دفتر آزمون	http://azmoon.uok.ac.ir
۱۳	سامانه جامع فرهنگی	https://ssoc.uok.ac.ir
۱۴	پورتال دانشجویی صندوق رفاه	https://swf.ir
۱۵	سامانه دسترسی به منابع علمی	https://online.semantak.ir

۳-۱-۱- سامانه آموزشی گلستان

سامانه مذکور با هدف مکانیزه کردن و ساماندهی تمامی فعالیت‌های دانشگاهی ایجاد شده است. در این سامانه امکان انجام اموری از قبیل: انجام فرآیند پذیرش دانشجویان جدیدالورود، صدور کارت دانشجویی موقت، تعیین محدودیت‌های تحصیلی دانشجو، پرداخت شهریه، مشاهده لیست دروس ارائه شده در هر ترم، انتخاب واحد، ثبت درخواست گواهی اشتغال به تحصیل، تغییر وضعیت دانشجو در هر ترم (مرخصی یا مهمان)، حذف اضطراری دروس و... فراهم می‌باشد. هم اساتید و هم دانشجویان می‌توانند از بخش کاربری شخصی در این سامانه به انجام امور مربوط به خود اقدام نمایند.

الف- مراحل ورود به سیستم جامع دانشگاهی گلستان:

- ۱ - ورود به لینک اختصاصی سیستم جامع دانشگاهی گلستان از طریق لینک <http://golestan.uok.ac.ir>
 - ۲ - وارد کردن نام کاربری و گذرواژه سیستم
 - ۳ - ورود به صفحه شخصی دانشجو و انتخاب گزینه مورد نظر از میان گزینه های ارائه شده منوی کاربری و یا درج شماره گزارش مورد نظر برای تسریع دسترسی به امکانات
- نکته:** دانشجویان جدیدالورود باید طبق دستورالعمل تعیین شده واحد آموزش نام کاربری و گذرواژه خود را از این واحد دریافت کرده و در صورت علاقه پس از ورود به صفحه خود نام کاربری و رمز خود را تغییر دهند. این دسته از دانشجویان می توانند آدرس سامانه گلستان دانشگاه خود را از مسئول آموزش دانشکده خود دریافت کنند.

ب- راهنمای استفاده از سیستم جامع دانشگاهی گلستان:

جهت بارگزاری فایل راهنمای استفاده از سیستم جامع آموزشی گلستان، می توانید به لینک زیر مراجعه فرمایید:

<https://golestan.uok.ac.ir/MANUALS/DANESHJU.HTML>

۴-۱- اطلاعات مفید:

۱-۴-۱- نحوه رجیستری تلفن همراه

متقاضی با دریافت گواهی اشتغال به تحصیل در دانشگاه، جهت اخذ کد یکتا (مشابه کد ملی افراد ساکن در ایران) به اداره گذرنامه و امور اتباع غیر ایرانی واقع در سنندج خیابان کشاورز بالاتر از بیمارستان بعثت مراجعه می نماید. پس از دریافت این شماره با همراه داشتن اصل پاسپورت و با مراجعه به یکی از دفاتر پیشخوان دولت و یا دفاتر خدمات ارتباطی قادر به رجیستر کردن تلفن همراه خود خواهد بود.

۱-۴-۲- نحوه باز کردن حساب بانکی در بانک تجارت شعبه دانشگاه کردستان

متقاضی با مراجعه حضوری به بانک تجارت (جنب ورودی شماره یک دانشگاه) و با داشتن اصل پاسپورت همراه با تکمیل یک فرم بانکی قادر افتتاح حساب بانکی و من بعد بهره مندی از خدمات بانکی شامل تلفن بانک، همراه بانک، انتقال وجه، خرید الکترونیکی و ... خواهد بود.

فصل دوم

استان کردستان

کردستان، استانی سرسبز و خرم با وسعتی معادل ۲۸ هزار و ۲۰۳ کیلومتر مربع است که در غرب ایران و در مجاورت بخش شرقی کشور عراق قرار دارد. این استان که در دامنه‌ها و دشت‌های پراکنده سلسله جبال زاگرس میانی قرار گرفته است، از شمال به استان‌های آذربایجان غربی و زنجان، از شرق به همدان و زنجان، از جنوب به استان کرمانشاه و از غرب به کشور عراق محدود است.

استان کردستان به لحاظ تاریخ و قدمت طولانی و جغرافیای خاص خود از مکان‌های تاریخی و طبیعی با ارزشی برخوردار است که در مناطق مختلف استان پراکنده شده‌اند. جنگل‌های بلوط، آبشارها و رودخانه‌های خروشان، چشمه‌های طبیعی و کوه‌های سر به فلک کشیده، طبیعت زیبا و چشم‌نواز استان کردستان را رقم زده و یکی از زیباترین جلوه‌های گردشگری طبیعی ایران را در دامنه‌های زاگرس به وجود آورده است. جاذبه‌های تاریخی و معماری منطقه که شامل قلعه‌های قدیمی، مسجدهای تاریخی، حمام‌ها و... می‌شوند، همراه با آیین‌ها و فرهنگ رایج بین اقوام کرد از مهم‌ترین جاذبه‌های استان کردستان است. [۱]

۲-۲- وضعیت طبیعی و اقلیمی استان کردستان

استان کردستان منطقه‌ای کوهستانی است که با ارتفاع متوسط ۲۰۰۰ متر از سطح دریا از مرتفع‌ترین استان‌های کشور می‌باشد. جهت گسترش و استقرار ارتفاعات در استان به گونه‌ای است که نخستین بارندگی که از توده‌های هوای باران‌زا که به غرب کشور می‌رسند بر روی ارتفاعات این منطقه صورت می‌گیرد. اختلاف ارتفاع بین بلندترین و پست‌ترین نقاط استان به حدود ۲۴۰۰ متر می‌رسد که کوه شاهو در جنوب غربی استان با ارتفاع ۳۳۰۰ متر بلندترین و منطقه آلود در بانه با ارتفاع حدود ۹۰۰ متر کم ارتفاع‌ترین نقطه استان می‌باشد که این اختلاف ارتفاع موجب به وجود آمدن اقلیم‌های متفاوت می‌گردد. از نظر تنوع اقلیمی و وجود عوارض طبیعی و توپوگرافی

استان کردستان دارای جاذبه‌های متنوع و ارزشمندی است به ویژه اینکه اغلب شهرهای استان به علت قرارگیری بر روی تپه‌های بلند و شکل تپه ماهوری آنها چشم‌اندازهای زیبایی را به وجود آورده‌اند. [۲]

رودخانه‌های این استان عموماً به دو حوزه آبریز دریای خزر و دریاچه ارومیه می‌ریزند و تعدادی نیز وارد کشور عراق می‌شوند. رودخانه قزل‌اوزن که شعبات آن شامل قم‌چقاي، اوزن‌دره، تروال و شور می‌باشد به دریای خزر می‌ریزد. زرينه رود که شاخه اصلی آن چم سقز (چوم) نامیده می‌شود به همراه شعبه مهم آن یعنی رودخانه خورخوره و سایر شعبات آن به دریاچه ارومیه می‌ریزد. همچنین رودخانه سیمینه رود که در سقز تاتاهو نامیده می‌شود به دریاچه ارومیه می‌ریزد.

پوشش جنگلی استان کردستان با وسعتی معادل ۳۲۰ هزار هکتار در نواحی غربی استان قرار گرفته و بعد از جنگل‌های شمال کشور در مرتبه دوم قرار دارند این جنگلها از شمال بانه شروع شده و شهرستان مریوان و قسمت جنوب غربی استان را در برمی‌گیرد و شامل بلوط، مازو، گلابی وحشی، زبان گنجشک، آلبالوی وحشی می‌باشند، ترکیب کوه، جنگل و رودخانه در مناطق غربی استان چشم‌اندازهای

زیبائی را به وجود آورده است که بیشتر دوستداران طبیعت را به خود جذب کرده است.

۲-۳- اماکن تاریخی، فرهنگی و زیارتی استان کردستان

استان کردستان از قدیم‌الایام، زادگاه و خواستگاه ادب و فرهنگ و عرفان بوده است. این استان با دارا بودن جاذبه‌های گردشگری طبیعی و همچنین بناهای تاریخی و مذهبی فراوان، یکی از استان‌های شاخص کشور برای گردشگری است. وجود بیش از ۲ هزار مسجد و ۷۵ بقعه متبرکه و امامزاده در مناطق روستایی و شهری استان گواه این موضوع می‌باشد. در ذیل با تعدادی از مهمترین مکان‌های تاریخی و مذهبی این استان آشنا خواهیم شد. [۳]

۲-۳-۱- مسجد جامع سنندج

مسجد جامع سنندج یا همان مسجد دارالاحسان یکی از باشکوه‌ترین نمونه‌های معماری ایرانی- اسلامی دوره قاجار است که در بافت سنتی سنندج قرار دارد. این مسجد توسط حاکم وقت سنندج در آن زمان یعنی فردی به نام "امان‌الله خان اردلان" و با نظارت مستقیم فتحعلی شاه قاجار ساخته شده است. بر اساس کتیبه‌های یافت شده در این محل، تاریخ ساخت مسجد بین سال‌های ۱۲۲۶ تا ۱۲۳۲ هجری قمری می‌باشد.

این مسجد در بافت تاریخی شهر و در نزدیکی آثار ارزشمند دیگری همچون بازار تاریخی سنندج و دژ سنندج قرار دارد. به نظر می‌رسد که قبل از ساخت مسجد در آن دوران، مطالعات مکان‌یابی خوبی صورت گرفته است، چرا که این مسجد در مکان بلندتری نسبت به باقی بافت شهر قرار گرفته است و گل‌دسته‌های آن تقریباً از تمام نقاط شهر پیداست. مسجد دارالاحسان یکی از با ارزش‌ترین بناهای تاریخی در استان کردستان است که هنر معماری و تزئینات آن اهمیت بسیار زیادی دارد. از ویژگی‌های بارز ساخت این مسجد، استفاده کردن از بهترین مصالح ساختمانی در ساخت آن و تزئیناتی زیبا همچون کاشی‌کاری‌های برجسته آن است که علاوه بر نقش تزئینی، نقش عایق رطوبت را نیز ایفا می‌کنند.

۲-۳-۲- مسجد بابای نقشبند

محله‌ی قلعه چهارلان که از قدمتی کهن در تاریخچه شهر سنندج برخوردار بوده پیرامون قلعه‌ای قدیمی که چهار راه از اطراف آن عبور می‌کرده، تشکیل می‌شود و قریب به هشت مسجد کهن توسط حاکمان وقت و اهالی در آنجا تأسیس می‌شود. در ضلع شرقی قلعه چهارلان مسجدی مربوط به اوایل دوران قاجاریه به نام مسجد بابای نقشبند قرار دارد. مساجد متناسب با نماز مسلمانان طرح‌ریزی شده و عموماً در اطراف محوطه‌ای سامان یافته‌اند که یادآور حیاط خانه حضرت

محمد(ص) می‌باشد، همان خانه‌ای که به عنوان اولین مسجد به کار رفت. شبستان اصلی مسجد دارای چهار ستون با تزئینات و سرستون چوبی است.

۲-۳-۳- امامزاده پیر عمر

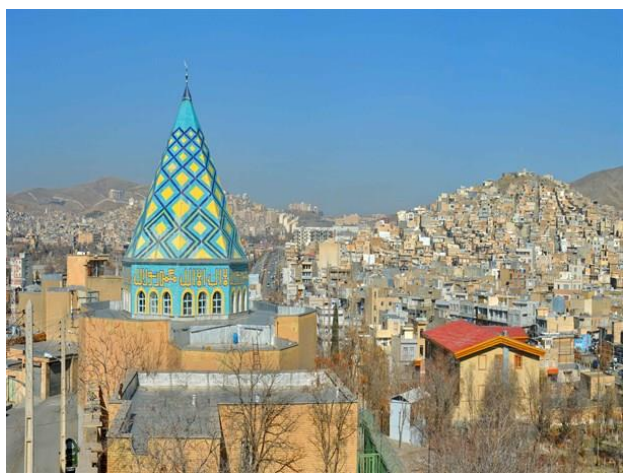
این بقعه در ضلع جنوبی خیابان امام خمینی سنندج، مجاور قلعه حکومتی "سنه دژ" قدیم قرار گرفته و شامل مقبره، مسجد، فضاهای مجاور و آرامگاه خانواده‌های مشاهیر و بزرگان سنندجی است. بنای اصلی مقبره در زمان "سلیمان خان اردلان" در سال ۱۰۴۶ ه.ق ساخته شده است.

بنای امامزاده از سه فضای گنبددار تشکیل شده و دو قسمت آن به عنوان زیارتگاه و قسمت دیگر به عنوان مسجد مورد استفاده قرار می‌گیرد. این بنا شامل تزئینات آجری، گچ‌بری، آینه‌کاری و اُرسی‌های زیبا (نوعی در قدیمی که دارای چهارچوب مخصوص بوده و با بالا و پایین رفتن باز و بسته می‌شده است) و نیز خط بنایی در حاشیه گنبد است.

۲-۳-۴- امامزاده پیر محمد

یکی از اسناد تاریخی که نشانگر قدمت شهر سنندج است و بدان نیز تأکید فراوان می‌شود مدفن امامزاده پیر محمد است که بعدها مسجدی نیز در مجاورت آن احداث شد. این بنا مدفن امامزاده محمدبن یحیی(ع) مشهور به "پیرمحمد" فرزند امامزاده پیرعمر(ع) است و از اولین ساداتی است که در این منطقه سکونت اختیار کرده است. این بقعه در میدان نبوت شهر سنندج،

بالای تپه‌ای در گورستان قدیمی پیرمحمد واقع شده و ساختمان جدید این بارگاه و گنبد مخروطی شکل آن از تمام نقاط شهر دیده می‌شود.

گنبد یک هشت ضلعی منتظم است که در نهایت دقت، ظرافت و ابهت به یک نقطه واحد روبه آسمان ختم می‌شود و هر یک از اضلاع هشت ضلعی به وسیله هنر کاشی‌کاری و به سبک سلجوقیان تزیین شده است. چیدمان کاشی‌کاری‌های گنبد به ترتیبی است که عباراتی در مدح حضرت رسول اکرم (ص) و آیات قرآن به نگارش درآمده است. داخل صحن اصلی مسجد محل عبادت و اقامه نماز جماعت و هم محل برگزاری مراسم مولودی و قرائت قرآن است.

۲-۳-۵- امامزاده عقیل

این امامزاده در شهر حسن آباد یاسوکنند، از توابع شهرستان بیجار قرار دارد و بنای آن یکی از قدیمی‌ترین آثار معماری کردستان در دوره اسلامی است و احتمالاً به دوره سلجوقی تعلق دارد. بنای این امامزاده در یک محوطه قدیمی وسیع قرار گرفته و آثار سفالینه‌های آن از دوره سلجوقی و ایلخانی به جای مانده است.

این بنا مربع شکل و ابعاد فضای داخلی آن ۶/۵×۶ متر است. در هر یک از اضلاع بنا، طاق‌نما و در گوشه‌ها فیلیپایی به شکل دایره تعبیه شده است. از مشخصات بارز معماری این بنا آجرکاری با طرح‌ها و نوشته‌های مختلف است و عبارت "بسمله" آن خوانده شده است. در داخل ساختمان، تزیینات گچ‌بری جالب و کتیبه‌هایی به خط کوفی است که این کتیبه‌ها حاوی آیات قرآنی و احتمالاً مربوط به زمان ساخت بنا است. نوع معماری و تزیینات به کار رفته در بنا، تاریخ احداث آن را به دوره سلجوقیان نسبت داده و تداوم استفاده از آن را در زمان ایلخانیان نشان می‌دهد.

۲-۳-۶- امامزاده هاجره خاتون

این امامزاده در خیابان صلاح الدین ایوبی، در محله قدیمی سرتپوله شهر سنندج واقع است. این امامزاده به صورت مجموعه‌ای شامل سه حیاط با فضاهای مجاور، مقبره، مسجد و آرامگاه مشایخ و بزرگان سنندج است. مقابر مشایخ با گچ‌بری‌های زیبا و نقوش گل و گیاه، کار استادان و هنرمندان بزرگ، تزیین شده است که این قسمت از مهم‌ترین ویژگی‌های این بنا به شمار می‌رود. استفاده از معماری

سبک کردستانی در ایجاد ایوان ستون‌دار در سمت جنوب از دیگر ویژگی‌های این بنا است.

در این مجموعه در کنار مسجد، حجره‌هایی برای آموزش علوم دینی به طلاب ساخته شده است و در حال حاضر نیز ساخت دارالقرآن بین‌المللی در این بنا صورت می‌گیرد. براساس روایات موجود، این امامزاده شریفه، خواهر امام رضا(ع) است که در سفر آن بزرگوار به خراسان در کردستان فوت کرد و در این مکان به خاک سپرده شد.

۲-۳-۷- بقعه بابا گرگر (امامزاده سید جلال الدین)

این بقعه در روستایی به نام "بابا گرگر" و در شهرستان قروه واقع شده است و به امامزاده "سید جلال الدین بن موسی الرضا" (ع) و "باوه گرگر" نیز مشهور است. بنای مقبره روی صخره سنگی حاصل از آب‌ها و گازهای معدنی ساخته شده و ورودی بنا به صورت دیوارچینی از خشت و قلوه است و پوشش چوبی دارد.

در ساخت گنبد از سنگ‌های لاشه‌ای محلی روی پایه‌های خشتی و سنگی استفاده شده است و دارای تزیینات خاصی نیست. در این محل، چشمه‌های آهک‌ساز فراوان، برجستگی‌هایی را به وجود آورده‌اند که مشهورترین آنها "اژدها" نام دارد. این پدیده حدود ۳۰۰ متر طول ۵ متر ارتفاع و پهنایی بین ۴ تا ۷ متر دارد. مردم منطقه به این بقعه شریفه اعتقاد وافری دارند.

۴-۲- جاذبه‌های طبیعی، گردشگری استان کردستان

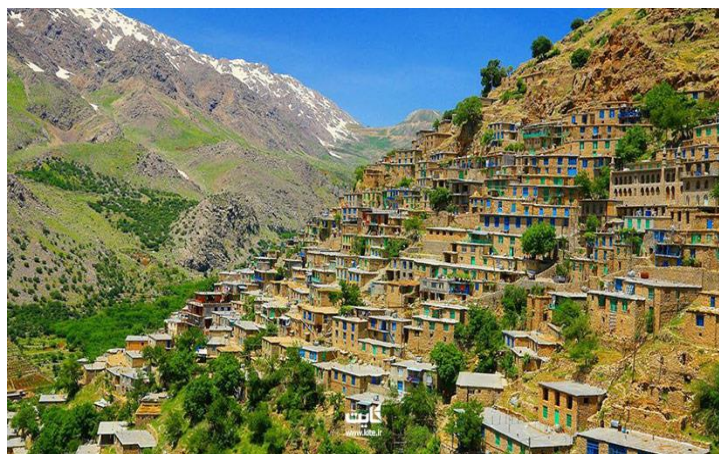
استان کردستان یکی از زیباترین استان‌های ایران است. جاذبه‌های طبیعی کردستان و هوای عالی، استان کردستان را به یکی از مقاصد ایده‌آل طبیعت‌گردی تبدیل کرده است. در زیر با تعدادی از این جاذبه‌های آشنا خواهیم شد. [۴]

۴-۲-۱- دریاچه زریوار

دریاچه زریوار از معروف‌ترین و زیباترین جاذبه‌های طبیعی استان کردستان است. این دریاچه زیبا که به تالاب آب شیرین هم شهرت دارد، در ۳ کیلومتری شهرستان مریوان قرار گرفته است. این دریاچه در دره‌ای سرسبز و زیبا قرار گرفته است که مملو از درختان و گیاهان است. گنجایش زریوار ۳۰ میلیون مترمکعب است و بین ۳ تا ۶ متر عمق دارد. افسانه‌های جذابی درمورد دریاچه زریوار بین محلی‌ها وجود دارد. معروف‌ترین افسانه در مورد زریوار، مدفون شدن شهری زیر این دریاچه است. گونه‌های جانوری زیادی در دریاچه و اطراف آن زندگی می‌کنند. دریاچه زریوار زیستگاه انواع ماهی‌های آب شیرین و چند نوع فیتوپلانکتون است. اکوسیستم دریاچه زریوار این منطقه را مستعد تبدیل شدن به یک تالاب بین‌المللی کرده است.

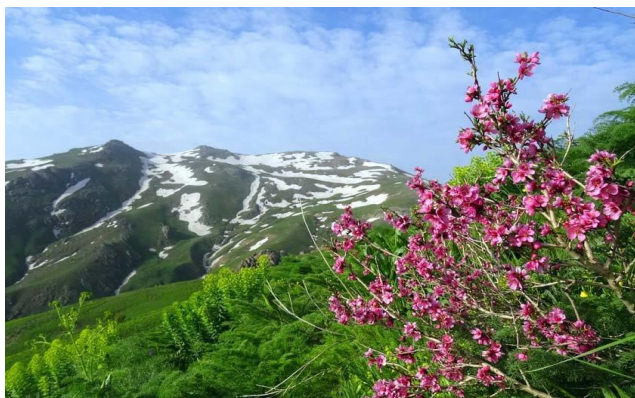
۴-۲-۲- اورامان

یکی دیگر از جذابیت‌های کردستان منطقه هورامان است. هورامان با روستاهای پلکانی زیبا و مناظر بکر طبیعی‌اش، جزو مناطق کمتر شناخته شده ایران است. هورامان در شهرستان سروآباد و در جنوب شرقی مریوان قرار دارد. این منطقه مشرف به کوه تخت است و به هورامان تخت هم شهرت دارد. هورامان بستر روستاهای پلکانی است. به هورامان، منطقه هزارماسوله هم می‌گویند. روستاهای این منطقه بسیار زیبا و دیدنی هستند. رودخانه پرآب و خروشان سیروان، روستای پالنگان و تفریحگاه دزلی و درکی از دیدنی‌های مهم این منطقه می‌باشند.

۲-۴-۳- کوه چهل چشمه

چهل چشمه (به کردی چلچمه) نام رشته کوه‌هایی است که در غرب ایران و در استان کردستان مابین شهرهای سقز و دیواندره و مریوان قرار گرفته‌است و بلندترین قله آن با ارتفاع ۳۱۷۳ متر در نزدیک روستاهای اسحاق آباد و کانعمت در فاصله ۵۶ کیلومتری جنوب سقز واقع شده است.

مجموعه کوه‌های چهل چشمه شامل حدود بیست قله‌ی دیگر می‌باشد از جمله کوه شاه‌نشین، کوه دالاش، کوه دوو برا، کوه سلطان نه‌خزرتوو، کوه باینچوب، کوه افراسیاب، کوه کانی میران، کوه مزگت و میرزا (مسجد و میرزا)، باشورتی و کوه کل کوژ با ارتفاعات گوناگون می‌باشد. این منطقه از برف‌گیرترین و سردسیرترین مناطق کردستان به حساب می‌آید و در تمام طول سال از برف پوشیده شده‌است. همچنین جز بزرگترین یخچال‌های طبیعی ایران نیز به شمار می‌آید.

۲-۴-۴- جاده هجیج - هورامان

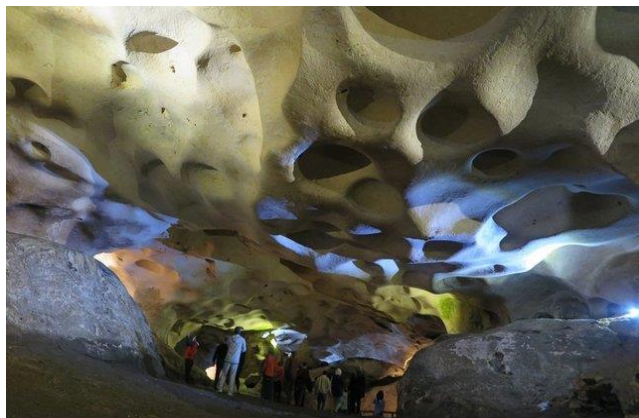
در میانه مسیر روستای هورامان تخت، یکی از زیباترین و متفاوت‌ترین جاده‌های کوهستانی ایران جا خوش کرده است. جاده هجیج-هورامان با پیچ و خم خود یکی از معروف‌ترین جاده‌های کردستان به حساب می‌آید. این جاده ۴۵ کیلومتر طول دارد و هورامان را به هجیج متصل می‌کند. پیچ‌های تند این جاده هرچه که بالاتر می‌روید

جذاب‌تر می‌شود و وقتی به پایین و مسیری که طی کردید نگاه می‌کنید، منظره زیبای جاده زیرپایتان شما را حیرت زده خواهد کرد. برای دیدن این جاده کوهستانی زیبا هم می‌توان از منطقه هجیج در کرمانشاه و هم می‌توان هورامان را مبدا حرکت قرار داد. در هر صورت تنها مسیری که این دو منطقه را به هم وصل می‌کند، جاده هجیج هورامان است.

۲-۴-۵- کوه آربابا

کوه آربابا واقع در شهرستان بانه، یکی دیگر از جاذبه‌های طبیعی استان کردستان است. این کوه با ارتفاعی ۲۲۲۰ متری در جنوب شهرستان بانه واقع شده است که یکی از تفرجگاه‌های اصلی مردم شهرستان بانه است. آربابا، به عنوان نماد شهرستان بانه شناخته می‌شود.

غار کرفتو یکی از مهم‌ترین و قدیمی‌ترین غارهای استان کردستان است. این غار در ۷ کیلومتری شمال غرب دیواندره و ۹۰ کیلومتری شهرستان سقز واقع شده است. مسیر رسیدن به غار کرفتو پله‌ای است و برای رسیدن به آن باید ۱۸۰ پله را طی کنید. درواقع غار کرفتو ۱۰۰ متر از سطح زمین ارتفاع دارد. نمای پلکانی و طبقه‌ای غار کرفتو آن را بسیار خاص و متمایز کرده است. این غار از لحاظ تاریخی ارزش بالایی دارد. وجود کتیبه‌ای در یکی از ورودی‌های غار تایید می‌کند که روزگاری غار کرفتو محل زندگی سلوکیان بوده است. در کتیبه سردر ورودی این غار نوشته است: اینجا محل زندگی هراکلس است. هرکس به آن وارد شود، در امان است.

نکته جالب در مورد غار کرفتو جهت جغرافیایی قرار گرفتن آن است. وضعیت خاص غار در کوه باعث شده است که غار کرفتو در زمستان گرم و در تابستان سرد باشد. همین مساله این غار را به پناهگاهی ایده‌آل برای اقوام باستانی تبدیل کرده بود.

فصل سوم

شهرستان سنندج

۳-۱- مقدمه

شهرستان سنندج مرکز استان کردستان در فاصله ۵۱۲ کیلومتری غرب شهر تهران و از لحاظ جغرافیایی تقریباً در مرکز استان قرار گرفته است به طوریکه به جز شهرستان‌های سقز و بانه با سایر شهرستان‌ها همسایه می‌باشد. سنندج بیست و یکمین شهر بزرگ ایران، مرکز استان کردستان در غرب ایران است.

از لحاظ وضعیت طبیعی و اقلیمی سنندج یک شهر کوهستانی با آب و هوای سرد کوهستانی است که دارای تابستان‌های ملایم و زمستان‌های نسبتاً سرد می‌باشد ارتفاع این شهر از سطح دریا ۱۴۸۰ متر و متوسط بارندگی آن بیش از ۵۰۰ ملیمتر در سال است. شهر سنندج به دلیل وضعیت خاص توپوگرافی یکی از شهرهای زیبای ایران است. به طوریکه پیرامون این شهر از کوه‌های زیبا و بلند و داخل شهر به صورت تپه‌ها و تپه‌های متعددی تشکیل شده است و برفراز هر تپه‌ای منظره‌ای زیبا از شهر نمایان است تعدادی از این تپه‌ها مانند توس‌نودر، تپه‌روسی، تپه شرف‌الملک و ... از لحاظ تاریخی و مذهبی با اهمیت می‌باشند و همچنین کوه زیبای

آبیدر، کوه کوچک‌کهرش (سنگ سیاه) در دو طرف شهر، زیبایی بیشتری به این شهر داده‌اند در حاشیه شرقی شهر رودخانه قشلاق جاری است که بر زیبایی هرچه بیشتر شهر افزوده است. [۵]

۳-۲- پیشینه تاریخی شهر سنندج

دباکونف در اثر خود به نام تاریخ ماد می‌نویسد: بخش علیای رود دیاله و شاخه‌ها و شعب آن در مثلث شهرهای کنونی سلیمانیه، سر پل دهاب و سنندج از اواسط قرن نهم پیش از میلاد پارسوا نامیده می‌شده است. قدمت شهر سنندج به هزاره چهارم پیش از میلاد (دوره مس و سنگ میانی) برمی‌گردد. بررسی‌های باستان‌شناسی انجام شده در دو تپه واقع در ضلع شرقی شهر سنندج و در جوار رودخانه گریاشان، در اراضی شهرک دگایران که با مساحتی بیش از دو هکتار به همدیگر متصل هستند، نشان دهنده قدمت شش هزار ساله شهر سنندج (دوره مس و سنگ میانی) است. با توجه به استقرار این منطقه در حاشیه شرقی شهر سنندج که اکنون بافتی از شهر محسوب می‌شود می‌توان به پیشینه این شهر در ادوار گذشته دست یافت. در ضلع شرقی این تپه آثار سطحی از دوره اشکانی و اسلامی نیز به دست آمده‌است که با ساخت و سازهای صورت گرفته در این قسمت، بخش زیادی از محوطه مربوط به این دوران از بین رفته است. احتمالاً شهر کهن «سنه» در اثر زلزله یا هجوم مغول ویران شده بود زیرا تپه باستانی توس‌نودر در کنار رودخانه قشلاق و قلعه حسن‌آباد و سایر شواهد مانند قبرهایی با قدمت بیش از هزار سال که در سنندج پیدا شده‌است گواهی بر قدمت شهر دارد.

سلیمان خان اردلان پس از انتقال مرکز حکومت به سنندج، قلعه حکومتی را با استحکام تمام در بالای تپه‌ای بنا نهاد و عمارات و حمام و مسجد و بازار را در خارج و اطراف قلعه ساخت. گفتنی است سنندج به لحاظ موقعیت جغرافیایی و فعالیت‌های شهرسازی

عصر صفوی و قاجار، از بافت شهری سنتی باارزشی برخوردار است که بناهای مسکونی و عام‌المنفعه متعددی مانند حمام، مساجد، بازار و تکیه در آن باقی مانده است.

۳-۳- موقعیت فرهنگی سنندج

شهر سنندج از نظر فرهنگی، هنری و مذهبی جایگاه ویژه‌ای در میان مناطق کردنشین دارد تعداد هنرمندان برتر عرصه‌های مختلف فرهنگی و هنری مانند موسیقی، تئاتر و هنرهای تجسمی جایگاه عظیم تصوف و عرفان در تکایا و خانقاه‌های شهر و چاپ نشریات کردی، سنندج را به یک شهر فرهنگی تبدیل نموده است. گفتنی است شهر سنندج با تعداد ۱۴۱ مسجد بیشترین تعداد مسجد را نسبت به جمعیت در میان کشورهای اسلامی دارا می‌باشد.

از نظر آموزش عالی چندین واحد دانشگاهی مانند دانشگاه کردستان، علوم پزشکی، دانشگاه آزاد، پیام‌نور، مرکز تربیت معلم و آموزشکده فنی با جمعیتی حدود ۲۰ هزار دانشجو در رشته‌های مختلف مشغول ادامه تحصیل هستند.

۳-۳-۱- جشن‌ها و مراسم خاص اهالی شهر سنندج

مهمترین و عمومی‌ترین جشنی که در میان مردم کردستان مرسوم است **برگزاری جشن نوروز** است. جشن نوروز در اقصی نقاط کردستان به صورت خودجوش همراه با مراسم رقص کردی و برپائی آتش برگزار می‌گردد. **عید فطر و عید قربان** نیز به عنوان اعیاد مذهبی دارای اهمیت خاص هستند، همچنین **میلاد پیامبر اکرم (ص)** نیز به عنوان روزی خجسته همراه با مراسم مولودی خوانی و نواختن دف دارای جایگاه ویژه‌ای در میان مردم استان می‌باشد، علاوه بر اینها **جشن معراج پیامبر و شب برات** نیز جزو اعیاد این منطقه است.

از دیگر مراسمی که در میان مردم کردستان به ویژه منطقه اورامان از جایگاه خاصی برخوردار است مراسمی تحت عنوان **زماون پیر شالیار** (عروسی پیر شالیار) می‌باشد. این مراسم در روستای اورامان تخت در هفته دوم بهمن ماه که مصادف با جشن سده است، طی مراحل و رسومات خاصی برگزار می‌گردد و ادامه آن در نیمه فصل بهار مصادف با ۱۵ اردیبهشت در محل آرامگاه پیرشالیار که در نزدیکی روستا می‌باشد تحت عنوان مراسم کومسای برگزار می‌شود.

از سایر مراسم مهم دیگری که از دیرباز با توجه به بافت اجتماعی مذهبی مردم استان شکل گرفته است، مراسم ذکر و سماع دراویش به همراه انجام کارهای خارق‌العاده می‌باشد. این مراسم به صورت هفتگی در بیشتر تکیه‌ها و خانقاه‌های استان به صورت ثابت برگزار می‌گردد این مراسم معمولاً پنج‌شنبه شب‌ها برگزار می‌گردد. [۶]

۳-۳-۲- موسیقی

استان کردستان یکی از غنی‌ترین استان‌های کشور از نظر موسیقی است. گروه‌های مختلف موسیقی در استان، وجود اساتید موسیقی در سایر شهرهای بزرگ کشور که برخاسته از استان کردستان می‌باشند و همچنین ساخت سازهای موسیقی به علت پیشرفت صنایع چوبی و نازک‌کاری در کنار استعداد موسیقی موجود در این استان، کردستان را به مهد موسیقی کشور تبدیل نموده است.

در حال حاضر بسیاری از مولودی‌ها و آهنگ‌های کردی در موسیقی اقوام خاورمیانه شنیده می‌شود و این به علت تأثیرگذاری و غنی بودن موسیقی کردی در کنار موسیقی همسایگان خود می‌باشد. موسیقی کردستان را می‌توان در سه بخش تقسیم‌بندی نمود: اولین بخش موسیقی دینی است که در مراسم مولودی به مناسبت تولد پیامبر

و یا اعیاد مذهبی و مراسم عرفانی درآویش، با آواز و دف، ریتم‌های متنوعی اجرا می‌گردد. دومین بخش را می‌توان موسیقی مناطق شهری نامید که به وسیله موسیقی‌دان‌های حرفه‌ای اجرا می‌گردد. بیشتر این آوازها در واقع همان «گورانی»‌های کردی است که به همراه سازهای مختلف اجرا می‌شود. گورانی یکی از مهمترین فرم‌های موسیقی کردی است مقام نیز در موسیقی مناطق کردنشین دارای جایگاه خاص خود است و تنوع آن در مناطق مختلف دلیلی بر تکاملش طی قرون متمادی می‌باشد. سومین بخش را می‌توان موسیقی روستایی و سنتی ذکر کرد که بیشتر شامل آوازهایی چون بیت، لاوک، حیران، سیاوچه‌مانه و چه‌پله و... می‌شود. سنندج در روز چهارشنبه ۸ آبان ماه ۱۳۹۸ توسط سازمان یونسکو به عنوان "شهر خلاق موسیقی" اعلام شد و در جمع ۲۴۶ شهر شبکه شهرهای خلاق جهانی یونسکو و همچنین ۴۸ شهر خلاق موسیقی جهان ثبت شد. [۷]

۳-۴- نحوه پوشش ساکنین و لباس کردی

لباس کردی از زیباترین نوع پوشاک ایرانی است و این زیبایی در پوشاک زنان این منطقه از تجلی بیشتری برخوردار است. دامن‌های بلند و بعضاً پرچین پیراهن‌ها و رنگارنگی آن به همراه بخش‌های دیگر این پوشش هر بیننده‌ای را متقاعد می‌کند که به این زیبایی

اعتراف نماید همین امر باعث شده چند بار در جشنواره‌های محلی جهان به عنوان لباس زیبای برتر انتخاب شود. تکامل لباس کردی آنرا کاملاً مناسب وضعیت اقلیمی این ناحیه نموده و شیوه نگرش آمیخته با احترام مردم به پوشش باعث حفظ و استفاده آن تا امروز گردیده است و هنوز فاخرترین نوع لباس در بین مردها لباس‌ها و گیوه‌های دست‌باف است.

۳-۵- زبان کردی

زبان مردم کردستان زبان کردی است که همانند زبان فارسی در مجموعه زبان‌های گروه هند و اروپائی قرار می‌گیرد و دارای قوانین خاصی از لحاظ دستوری و نوشتاری می‌باشد و هم‌اکنون در بسیاری از دانشگاه‌های معتبر اروپائی و خاورمیانه ادبیات آن تدریس می‌شود به علت وسعت زیاد مناطق کردنشین این زبان دارای لهجه‌های اصلی و زیرلهجه زیادی می‌باشد. که این تنوع لهجه از لحاظ حجم کلمات این زبان را غنی و وزن و لفظ آهنگین کلمات، عرصه شعر و ادبیات و موسیقی کردی را متأثر و ثروتمند ساخته است. به طوری که بسیاری از منظومه‌های کردی حدود یکصد سال پیش به زبان‌های مختلف ترجمه شده است. در تقسیم‌بندی لهجه‌ها مردم شهرستان‌های سقز و بانه و بخشی از مریوان با لهجه سورانی صحبت می‌نمایند. مردم سنندج، دیواندره و بخشی از مریوان و کامیاران با لهجه اردلانی، مردم شرق استان شامل قسمت‌های از شهرهای قروه و بیجار با لهجه خاصی که نزدیک به لهجه کلهری می‌باشد صحبت نموده و مناطق جنوب غربی استان که عموماً شامل منطقه باستانی و سرسبز اورامان و سروآباد می‌باشد با همان لهجه هورامی که تشابه زیادی با زبان زرتشت پیامبر ایرانی، دارد صحبت می‌نمایند.

۳-۶- جاذبه‌های تاریخی و مذهبی

دولت صفوی توجه خاصی به شهر سنندج به عنوان مرکز ایالت اردلان داشت، همین مسئله موجب شد که زمینه حضور هنرمندان و معمارانی از اصفهان به این شهر فراهم گردد و در نتیجه معماری سبک اصفهانی که با اقلیم سنندج هم همخوانی و انطباق داشت در این شهر گسترش یافت و عماراتی از جمله کهن دژ و ساختمان‌های داخل آن و بازار سنندج با پلانی مستطیل شکل که کاملاً تحت تأثیر معماری بازار پیرامون میدان نقش جهان اصفهان بود ساخته شد [۸]. در زیر به معرفی تعدادی از این بناها خواهیم پرداخت.

۳-۶-۱- عمارت و خانه‌های تاریخی

از عمارت و خانه‌های تاریخی شهر سنندج می‌توان به عمارت خسروآباد، موزه سنندج، عمارت مشیر دیوان، عمارت امجدالاشراف، عمارت وکیل الملک، عمارت احمدزاده، عمارت سرهنگ آزموده اردلان، عمارت ملا لطف‌الله شیخ‌الاسلام، عمارت ملک التجار، مجموعه عمارت شیخ محمد باقر غیاثی، عمارت سالار سعید (موزه سنندج)، عمارت آصف وزیری (خانه کرد)، خانه پیر مرادی، خانه معمار باشی، خانه آیت‌الله شیخ محمد مردوخ کردستانی، خانه گله داری و خانه مجتهدی اشاره کرد.

۳-۶-۲- بازارها

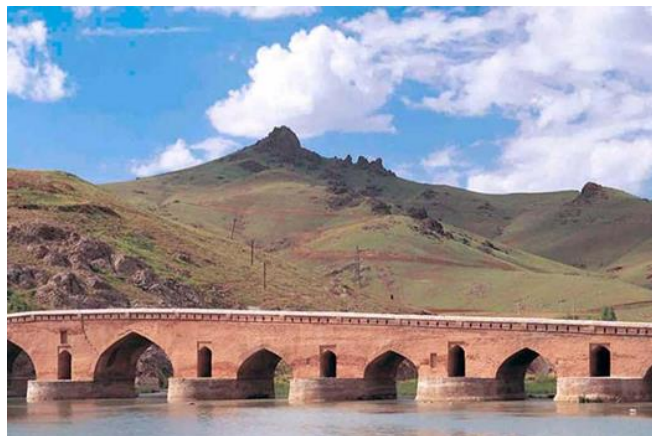
مشهورترین و تاریخی‌ترین بازارهای سنندج عبارت‌اند از بازار تاریخی سنندج و بازار سرتپوله. بازار سنندج در دو طرف خیابان انقلاب قرار گرفته و در سال ۱۰۴۶ ه. ق همزمان با مرکزیت شهر سنندج به عنوان مرکز حکومت اردلان‌ها ساخته شده است. نقشه این بازار به صورت مستطیل بزرگی است که در اثر خیابان کشی دوران حکومت پهلوی به دو بخش تقسیم شده و بخش شمالی آن بازار سنندجی است و بخش جنوبی آن بازار آصف نام گرفته است.

۳-۶-۳- حمام‌ها

از حمام‌های تاریخی سنندج می‌توان به حمام شیشه، حمام خان، حمام صلاحی، حمام عبدالخالق، حمام عمارت آصف، حمام عمارت ملالطف الله شیخ‌الاسلام، حمام وکیل الملک اشاره کرد.

۳-۶-۴- دیگر آثار تاریخی

پل تاریخی قشلاق، که در قسمت شرقی شهر سنندج واقع شده است، بر روی رودخانه قشلاق احداث گردیده است. این پل، یادگاری

ارزشمند از دوران صفویه و زندیه محسوب می‌شود و نمایانگر هنر و معماری برجسته آن دوره‌ها است. پل قشلاق به عنوان یک اثر تاریخی، نه تنها نقش مهمی در تسهیل عبور و مرور داشته، بلکه به عنوان یک نماد فرهنگی و هنری نیز شناخته می‌شود. ساختار این پل با استفاده از مصالح مقاوم و با طراحی دقیق، توانسته است در طول سالیان متمادی پایداری خود را حفظ کند و همچنان به عنوان یک جاذبه گردشگری مورد توجه قرار گیرد.

۳-۶-۵- جاذبه‌های مذهبی

الف- مساجد

از مساجد تاریخی سنندج می‌توان به مسجد و زیارتگاه هاجره خاتون، مسجد خورشید لقا خانم، مسجد دارالاحسان، مسجد دارالامان، مسجد رشید قلعه بیگی، مسجد وکیل، مسجد وزیر و... اشاره کرد.

ب- امامزاده‌ها

از دیگر مکان‌های مذهبی اسلامی می‌توان به امامزاده پیرعمر سنندج، امامزاده پیرمحمد، مقبره شرف الملک اردلان، مقبره شیخ محمد باقر غیائی و مقبره هاجر خاتون خواهر علی بن موسی الرضا اشاره کرد.

ج- مکان‌های مذهبی دیگر ادیان

از مکان‌های مذهبی دیگر ادیان که در حال حاضر پابرجا مانده است می‌توان به کلیسای سنندج و کنیسه یهودیان سنندج اشاره کرد.

د. قرآن نگل

در ۶۵ کیلومتری غرب سنندج در مسیر جاده سنندج- مریوان، در داخل مسجد روستای نگل قرآنی خطی از دوران گذشته وجود دارد که بنا به اعتقادات مردم یکی از چهار قرآن خطی است که در زمان خلیفه سوم به رشته تحریر درآمده و به چهار اقلیم دنیا فرستاده شده است. قطع قرآن رحلی بزرگ، جلد آن چرمی و صفحات کاغذی ضخیم آن به علت تشابهی که با پوست دارد بین مردم به پوست آهو شهرت یافته است. خط قرآن کوفی و دارای نقطه و اعراب و در قسمتی از شماره آیات طلاکاری شده و مزین به نقوش گیاهی می‌باشد. تاریخ تحریر قرآن با توجه به شیوه خط و تزئینات مربوط به اواخر قرن چهارم هجری است. این قرآن در بین مردم جایگاه والایی داشته و همه روزه عده کثیری از نقاط دوردست برای زیارت آن به این روستا می‌آیند.

۷-۳- جاذبه های طبیعی

۱-۷-۳- قلل مرتفع

به علت کوهستانی بودن منطقه هر ساله تعداد بسیاری از کوهنوردان به قلل مشهور و مرتفع سنندج صعود می‌نمایند. مهم‌ترین قلل این شهرستان عبارتند از: آبیدر، سلطان سراج الدین، آوالان در جنوب سنندج، شاه نشین در ژاوه رود، کوه کوچک در جنوب غربی و کوه چرخ لان در جنوب غربی سنندج.

۲-۷-۳- مجموعه پارک تفریحی آبیدر

این مجموعه در غرب سنندج و در انتهای خیابان آبیدر بر دامنه کوه آبیدر قرار گرفته است. شهر سنندج از فراز این پارک چشم انداز بسیار زیبایی دارد. چندین باغ و چشمه طبیعی در این پارک وجود دارد. یکی از بزرگ‌ترین باغ‌های این مجموعه باغ امیریه می‌باشد که دارای سینما نیز می‌باشد. این مجموعه از قدیم‌الایام تفریحگاه مردم سنندج بوده و کوه آبیدر دارای محبوبیت خاصی میان مردم است. از دیگر جاذبه‌های سنندج می‌توان به موزه تاریخ طبیعی واقع در ضلع جنوبی پارک جنگلی آبیدر اشاره کرد.

۳-۷-۳- بزرگترین سینمای روباز جهان

سینمای پارک امیریه دامنه کوه آبیدر با پرده‌ای در ابعاد 25×12 متر، بزرگترین سینمای روباز جهان محسوب می‌شود و در فصل تابستان به ویژه، هزاران نفر از مردمانی که برای گردش به دامنه کوه آبیدر می‌روند می‌توانند بیننده فیلم‌های سینمایی و سایر برنامه‌ها در این سینما باشند.

۳-۸- معرفی بازارها و مراکز خرید

اگرچه سنندج را بیشتر به خاطر طبیعتش می‌شناسند، اما مراکز خرید سنندج هم به اندازه طبیعتش معروف است. در بیشتر بازارهای سنتی شهر، پارچه‌ها و لباس‌های رنگی محلی از در و دیوار آویزان شده است [۹]. در زیر تعدادی از این بازارها را مورد بررسی قرار می‌دهیم:

۳-۸-۱- بازار سنتی

شاید تفاوت اندکی بین بازارهای سنتی شهرهای مختلف وجود داشته باشد. برخی از آنها مسقف و برخی سرپوشیده نیستند، اما همگی از دالان‌ها، راسته‌ها و سراهای متفاوتی تشکیل می‌شوند. بازار سنندج هم یکی از همین بازارهای سرپوشیده در مرکز شهر است که از آجرهایش پیداست قدمت طولانی دارد. این بازار، روزی چهار دروازه داشته که از آن چهارتا، امروز سه دروازه باقی مانده است. با عبور خیابان انقلاب از وسط آن، این بازار به دو بخش به نام‌های آصف و سنندجی به ترتیب در جنوب و شمال تقسیم شده است.

۳-۸-۲- بازار تاناکورا

از این بازار می‌توان اجناس با کیفیت دست دو مثل کیف، کفش، لباس و وسایل عروس را خرید. این اجناس از پایتخت تاناکورای ایران، یعنی مهاباد به سنندج می‌آیند. در ماه‌های آبان و آذر این بازار به اوج شلوغی‌اش می‌رسد. اگرچه خود معماری بازار ارزش دیدن ندارد، اما اگر دنبال وسایل کوهنوردی باشیم می‌توانیم آن را با قیمت ارزان‌تری از اینجا بخریم. آدرس: انتهای خیابان شهدا، نزدیک بازار شهرداری.

۳-۸-۳- بازار نازک کاران

در این بازار حرفه‌ای‌ترین هنرمندان عرصه صنایع دستی چوبی شهر مشغول به کار هستند. نازک‌کاری در سنندج حرفه‌ای قدیمی است که ۱۵۰ سال قدمت دارد. تولید آثار بسیار ارزشمند و فاخر هنری از چوب، از صنایع دستی بسیار زیبای این خطه از ایران می‌باشد. همچنین تهیه آلات و ادوات موسیقی یکی از هنرهای بسیار با ارزش هنرمندان سنندجی می‌باشد. آدرس: این بازار در خیابان شهدا و کنار پارک شهدا قرار گرفته.

۳-۸-۴- بازار سرتپوله

بازار سنتی دیگری در سنندج بالاتر از خیابان شهدا و محله سرتپوله قرار دارد. این محله قدیمی به خاطر امامزاده‌ها، عمارت‌ها و حمام‌های قدیمی، امروز به منطقه‌ای محبوب برای گردشگران تبدیل شده است. بازار سرتپوله آنقدر به بازار سنتی قبلی نزدیک است که به ابتدای آن وصل شده. این بازار بالاتر از خیابان شهدا واقع شده است.

۳-۸-۵- دیگر مراکز خرید سنندج

مرکز تجاری صدف، مجتمع تجاری کردستان، مجتمع تجاری بانا آبیذر، پاساژ آشنا، مجتمع تجاری هورام و مروارید و .. از دیگر مراکز خرید سنندج می‌باشند.

۹-۳- معرفی امکانات رفاهی، فرهنگی، آموزشی، درمانی و غیره شهر سنندج

۹-۳-۱- هتل های شهر سنندج

شهر سنندج دارای چندین هتل معتبر جهت اقامتی راحت و آرام می باشد [۱۰]:

ردیف	نام هتل	درجه	آدرس
۱	هتل بین‌المللی لاله (در دست ساخت)	۵ ستاره	تکیه و چمن
۲	هتل شادی	۴ ستاره	سنندج - خیابان پاسداران - روبروی دانشگاه علوم پزشکی
۳	هتل شاهو (در دست ساخت)	۴ ستاره	بلوار پاسداران - روبروی هتل شادی
۴	هتل جهانگردی	۳ ستاره	سنندج - انتهای خیابان پاسداران - سه راه شالمان
۵	هتل فرهنگیان	۲ ستاره	سه راه شالمان جنب سرای سالمندان
۶	هتل آبیدر	۱ ستاره	سنندج - میدان انقلاب - خیابان فردوسی
۷	هتل جبار	۱ ستاره	سنندج - میدان انقلاب - خیابان فردوسی
۸	هتل هدایت	۱ ستاره	سنندج - میدان انقلاب - ابتدای خیابان فردوسی

۹-۳-۲- مراکز آموزش عالی و دانشگاه‌ها

استان کردستان به عنوان یک استان فرهنگی جایگاه و خواستگاه علم‌آموزی و تعلیم و تربیت بوده است. شهر سنندج چندین مرکز دانشگاهی معتبر دارد که بسیاری از آنها از نظر رتبه‌بندی‌های جهانی، در جایگاه بسیار خوبی قرار داشته و روز به روز در حال پیشرفت می‌باشند. مراکز آموزش عالی این شهر به شرح زیر می‌باشند:

۱. [دانشگاه کردستان](#)
۲. [دانشگاه علوم پزشکی کردستان](#)
۳. [دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات کردستان](#)
۴. [دانشگاه آزاد اسلامی سنندج](#)
۵. [جهاد دانشگاهی](#)
۶. [دانشگاه پیام نور استان کردستان](#)
۷. [آموزشکده سما واحد سنندج](#)
۸. [آموزشکده فنی شهید یزدان پناه](#)

۹. [آموزشکده فنی و حرفه ای دختران سنندج](#)
۱۰. دانشگاه جامع علمی کاربردی
۱۱. سازمان مدیریت صنعتی
۱۲. مرکز تربیت معلم شهید مدرس
۱۳. مرکز تربیت معلم بنت الهدی صدر سنندج
۱۴. [مؤسسه غیرانتفاعی ماد](#)
۱۵. [مؤسسه غیرانتفاعی توسعه دانش](#)
۱۶. [پارک علم و فناوری](#)
۱۷. مرکز فناوری کسب و کار سنندج

۳-۹-۳- مراکز درمانی

جهت انجام خدمات پزشکی و درمانی می‌توان به مراکز معتبر زیر با بروزترین تجهیزات پزشکی و مجرب‌ترین کادر پزشکی مراجعه نمود.

ردیف	نام مرکز درمانی	آدرس
۱	بیمارستان بعثت	سنندج - خیابان کشاورز - بیمارستان بعثت
۲	بیمارستان توحید	سنندج - خیابان گریاشان - بیمارستان توحید
۳	بیمارستان قدس	سنندج - خیابان پاسداران نرسیده به دانشگاه علوم پزشکی کردستان - مرکز پزشکی آموزشی و درمانی قدس
۴	بیمارستان تأمین اجتماعی	سنندج - بلوار پاسداران - خیابان خانقاه - بالاتر از دانشگاه علوم پزشکی
۵	بیمارستان کوثر	سنندج - بلوار پاسداران - روبروی بیمارستان تأمین اجتماعی
۶	بیمارستان شهید قاضی	خیابان شهید تعریف - درمانگاه شهیدقاضی نیروی زمینی سپاه
۷	بیمارستان دکتر سیدالشهدایی (خصوصی)	سنندج - خیابان آبدیر - مبارک آباد - بالاتر از میدان کوهنورد - جنب مسجد مبارک آباد
۸	بیمارستان آریا (خصوصی)	سنندج - شهرک بهاران - میدان قانع - جنب پارک شهرداری

۳-۹-۴- معرفی سایت های خرید اینترنتی

کاربران از طریق سایت های معتبر خرید اینترنتی می توانند خدمات و کالای مورد نیاز خود را، از مراکز مورد درخواستشان، در کمترین زمان ممکن تهیه نمایند. جهت استفاده از این خدمات می توان از سایت های زیر استفاده نمود:

۱. [فروشگاه اینترنتی گه وره مال](#)
۲. [سوپرمارکت آنلاین مان مارت سنندج](#)
۳. [فروشگاه اینترنتی کورد کالا](#)
۴. [سفارش آنلاین غذا از رستوران های شهر سنندج | اسنپ فود](#)
۵. [فروشگاه اینترنتی شارینو](#)

۳-۹-۵- رستورانهای شهر سنندج

سفر و گردشگری با تجربه های گوناگونی همراه بوده و هر شهر و منطقه تحت تاثیر از فرهنگ، آب و هوا و تاریخ، حرفی تازه برای گفتن داشته و مسافران و گردشگران می توانند با حضور در مناطق مختلف، تجربه های جدیدی نیز کشف کنند. چشیدن غذاها در میان مردمانی با فرهنگ های متفاوت، امکان آشنایی بیشتر با سرزمینی تازه را فراهم می آورد. می توان با مراجعه به رستوران های سطح شهر از غذاهای محلی و ایرانی و همچنین غذاهای بین المللی متنوع لذت ببرید.

۱. [رستوران ایتالیایی چاو](#)
۲. [رستوران سید مهدی](#)
۳. [رستوران لیندو](#)
۴. [رستوران مانگه شه و](#)
۵. [رستوران باغ سیب](#)
۶. [کافه ویونا](#)
۷. [کافه رستوران کاکتوس](#)

۸. [رستوران کانی](#)
۹. [کافه رستوران مجتمع تفریحی گردشگری شاسوار](#)
۱۰. [پیتزا آناهیتا](#)
۱۱. [کافه چرو](#)
۱۲. [خانه برگر](#)
۱۳. [رستوران سرجو](#)
۱۴. [کبابی شیدا](#)
۱۵. [رستوران شانندیز شهروند](#)
۱۶. [رستوران جهان نما](#)
۱۷. [امیر چاکلت \(شعبه سنندج\)](#)
۱۸. [پیتزا شهروند](#)
۱۹. [کافه رستوران جزیره](#)
۲۰. [کافه عمارت](#)

۳-۹-۶- معرفی بانکهای داخل شهر

ردیف	نام بانک	ساعات کاری	آدرس و شماره تماس
۱	بانک شهر	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	۰۸۷ ۳۳۲۸ ۸۰۲۰
۲	بانک سرمایه	۸ صبح تا ۴ بعداز ظهر	استان کردستان، سنندج، پاسداران ۰۸۷ ۳۳۶۲ ۹۹۹۰
۳	بانک ملی	۸ صبح تا ۱/۵ بعداز ظهر	سید قطب
۴	بانک دی	۸ صبح تا ۴:۳۰ بعداز ظهر	ابتدای خیابان روبروی بانک کشاورزی، حسن آباد ۵۲۳۱ ۳۳۲۲ ۰۸۷
۵	اداره امور شعب بانک رفاه کارگران	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	خیابان امام، سنندج، استان کردستان ۰۸۷ ۳۳۱۲ ۴۷۴۷
۶	بانک ملی	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	خیابان طالقانی
۷	بانک ملی ایران	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	خیابان کشاورز

۸	بانک ملی	۸ صبح تا ۱/۵ بعداز ظهر	خیابان شهدا
۹	بانک سپه	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	میدان آزادی
۱۰	بانک مهر اقتصاد	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	خیابان آبیدر ۰۲۱ ۸۹۸۹
۱۱	بانک رفاه	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	استان کردستان، سنندج، خیابان امام ۰۸۷ ۳۳۱۵ ۱۱۵۰
۱۲	بانک تجارت (شعبه دانشگاه کردستان)	۸ صبح تا ۱ بعداز ظهر	استان کردستان، سنندج، خیابان پاسداران، روبروی بیمارستان کوثر، جنب بیمارستان تامین اجتماعی ۰۸۷ ۳۳۶۲ ۳۵۴۵
۱۳	بانک کشاورزی	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	خیابان انقلاب
۱۴	بانک توسعه تعاون	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	خیابان حسن آباد
۱۵	بانک مسکن	۸ صبح تا ۱/۵ بعداز ظهر	خیابان ادب ۰۸۷ ۳۳۶۶ ۴۸۴۸
۱۶	مدیریت امور شعب بانک قرض الحسنه رسالت	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	۰۸۷ ۳۳۶۶ ۱۲۶۵
۱۷	بانک کار آفرین	۸ صبح تا ۲ بعداز ظهر	کشاورز

۳-۱۰- صنایع دستی و سوغاتی‌های شهرستان سنندج

۳-۱۰-۱- سوغاتی‌های خوراکی

الف- شیرینی کنجدی سنندج

شیرینی کنجدی یکی از محبوب‌ترین شیرینی‌های شهر سنندج هستند، که علاوه بر طعم عالی، دارای خواص دارویی فراوانی است. که در دو نوع انگبین و شکری درست می‌شود.

شیرینی کنجدی گزانگبین نوعی شیرینی خاص شهر سنندج است. شیرینی کنجدی شکری ساختاری شبیه به شیرینی گزو دارد، با این تفاوت که به جای شهد انگبین از شهد شکر در آن استفاده شده است.

کنجد و انگبین علاوه بر لذیذ بودن خواص درمانی زیادی دارند که از جمله آن‌ها می‌توان به درمان زخم معده، درمان آبله، کاهش کلسترول خون، ناراحتی کیسه صفرا و بسیاری موارد دیگر اشاره کرد. [۱۱]

ب- بادام سوخته سنندج

از دیگر شیرینی‌های مخصوص شهر زیبای سنندج می‌توان به بادام سوخته اشاره کرد. بادام سوخته در مراسم‌ها و پذیرایی مردم استان کردستان استفاده می‌شود و در این منطقه محبوب است. برای تهیه بادام سوخته از مغز بادام و شکر استفاده می‌شود. معمولاً بادام سوخته با چای سرو می‌شود.

ج- آدامس طبیعی سنندج

آدامس طبیعی همان سقز است که در گذشته از این ماده به جای آدامس استفاده می‌کردند. سقز درواقع شیر یا صمغ درخت است که در مناطق کوهستانی سنندج به وفور پیدا می‌شود. صمغ سقز در فصل پاییز جمع‌آوری می‌شود و معمولاً ابتدا سبزرنگ و بسیار چسبنده است. سقز خواص زیادی دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به درمان زخم معده، کمک به هضم غذا، درمان بیماری‌های گوارشی، التیام زخم‌ها بسیاری خواص دیگر اشاره کرد.

۳-۱۰-۲- صنایع دستی

صنایع دستی شهر سنندج، قدمت بسیاری دارد و نمادی از فرهنگ و شیوه‌ی زندگی مردم این منطقه است. صنایع دستی کردستان یکی از قطب‌های صنایع دستی کشور است، زیرا مردم کردستان از دیرباز به علت عدم دسترسی به سایر نقاط کشور در جهت ساخت

وسایل مورد نیاز خود تلاش بسیاری داشتند و این امر سبب شد علاوه بر تنوع صنایع دستی شهر سنندج، رونق بسیاری هم داشته باشد و گردشگران زیادی را به خود جذب کند.

الف- قالی بافی

یکی از صنایع دستی پررونق در ناحیه کردستان، قالی بافی است. قالی های سنندج حتی شهرتی جهانی دارد و به بسیاری از نقاط جهان صادر می شود. از جمله طرح های استفاده شده در قالی های سنندج می توان به طرح های شکسته مثل گل و کیلی، گل مینا، شاخ گوزن، مینا خانی، ماهی درهم، ریز ماهی و نقش بته ای اشاره کرد.

ب- پارچه بافی سنتی

در شهرهای کردنشین از جمله سنندج برای تهیه لباس های محلی از پارچه های بافته شده به روش سنتی استفاده می شود. مردم کردستان در کارگاه هایی به نام «جولایی» پارچه های مخصوص را می بافند و برای بافت آن ها از پشم بز استفاده می شود. شیوه بافت این پارچه ها به این صورت است که پارچه را به صورت نوارهای باریک دستی می بافند و سپس این نوارها به هم متصل می شوند و در نهایت به لباس تبدیل می شوند. لباس های محلی این ناحیه معمولاً به رنگ قهوه ای یا طوسی کمرنگ است.

ج- کلاش

کلاش درواقع گیوه محلی سنندج است. علت ساخت این کفش، وجود مناطق کوهستانی و صعب العبور در ناحیه کردستان و نیاز به کفشی مقاوم برای پیاده روی در منطقه است. برای ساخت کلاش از پنبه و پارچه فشرده استفاده می شود، لایه زیرین از فشردگی پارچه ها درست می شود و برای پوشش رویی کفش از پنبه استفاده می شود. از ویژگی های بارز این کفش می توان به سبک بودن، نرم بودن و مقاوم بودن آن اشاره کرد.

د- نازک کاری

یکی از صنایع دستی سنندج، نازک کاری است. نازک کاری هنری است که قطعات چوب را با توجه به یک طرح خاص بسیار ظریف و هنرمندانه در کنار هم قرار می دهند. برای ساخت جعبه، صفحه شطرنج، تخته نرد و بسیاری از وسایل دیگر از نازک کاری استفاده می شود.

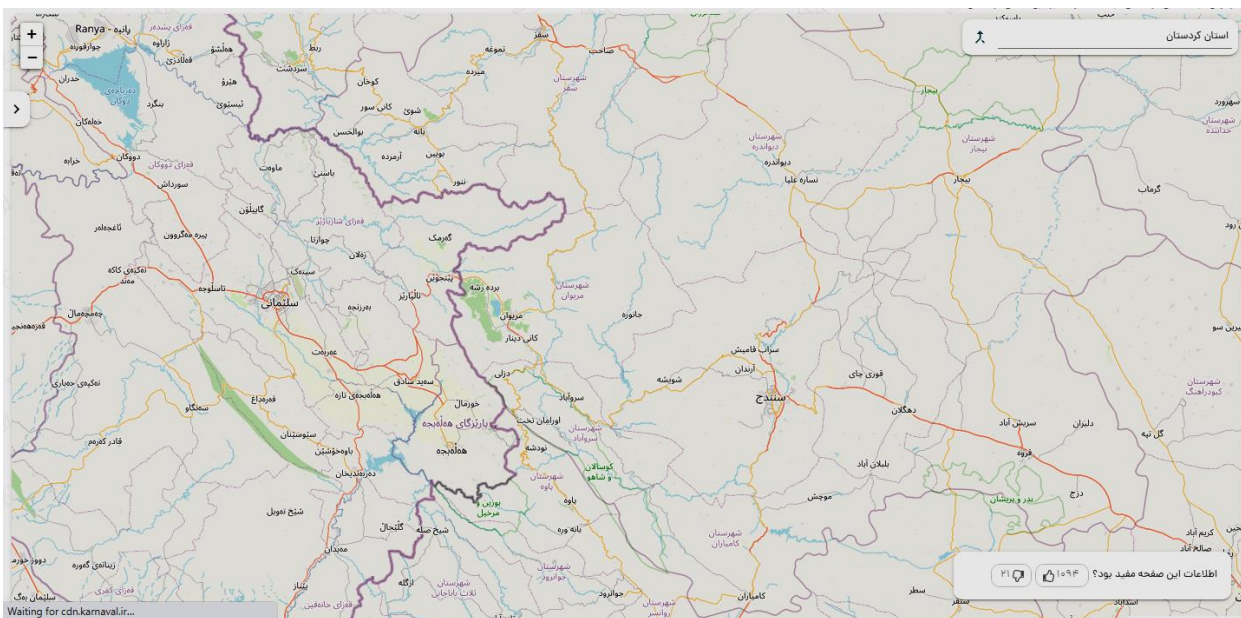
ه- تنبور سازی

تنبور، سازی است که دسته ای بلند و کاسه ای گلابی شکل دارد و معمولا از چوب درخت توت ساخته می شود. تنبور یکی از قدیمی ترین سازهای ایران است که جنبه عرفانی دارد. ساختن و نواختن تنبور در مناطق لکنشین و بسیاری از مناطق کردنشین رواج دارد. در کرمانشاه، سرپل ذهاب، سنندج، لرستان و قزوین نوازندگان تنبور مشهوری مشغول به فعالیت هستند. تنبور سازی و نواختن تنبور بیشتر در کرمانشاه رواج دارد و تنبور را می توان به عنوان سوغات محبوب کرمانشاه به شمار آورد، ولی به دلیل یکی بودن فرهنگ در سنندج و کرمانشاه و سایر مناطق کردنشین، نواختن ساز و ساختن آن در سنندج هم رونق دارد.

و- دف

دف یکی از سازهای کوبه ای در موسیقی ایرانی است که تقریبا همه ما با ظاهر آن آشنایی داریم و یکبار صدای آن را شنیده ایم. در دوران پیش از اسلام دف در موسیقی ایرانی و کردی حضور داشت، به صورتی که رد پای ریتم های آن هنوز هم در موسیقی کردی وجود دارد. به ورود اسلام به دلیل حرام اعلام شدن موسیقی، برای بقای این ساز از آن فقط در خانقاه ها و تکایای کردستان استفاده می شد و برای بیش از ۱۳ قرن در خانقاه های کردستان همدم دراویش کرد شد.

۱۱-۳- راه‌های استان کردستان

۱۱-۳-۱- پایانه‌های مسافربری سنندج و نحوه تهیه بلیط مسافرتی

شهرستان سنندج دارای چند پایانه مسافرتی است که جهت دسترسی به سایر شهرها می‌توان از خدمات آنها بهره گرفت. ترمینال اصلی شهر واقع در بزرگراه همدان به سنندج می‌باشد. جهت تماس با آنها می‌توانید از تلفن‌های ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۴۱ - ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۶۸ - ۰۸۷۳۳۱۸۰۴۴۳ بهره ببرید. در این پایانه چندین تعاونی مشغول خدمات رسانی به مسافری می‌باشند.

الف- شرکت‌ها و تعاونی‌ها

۱. همسفر پایانه سنندج (تعاونی ۲۰): ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۶۳ - ۰۸۷۳۳۵۱۸۲۰۰
۲. ترابر بی‌تا پایانه سنندج (تعاونی ۱۵): ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۶۱ - ۰۸۷۳۳۵۲۱۳۲۱
۳. کیان سفر پاسارگاد پایانه سنندج (تعاونی ۵): ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۵۲ - ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۵۰
۴. سیروسفر پایانه سنندج: ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۶۴
۵. دیدار سیر گیتی پایانه سنندج: ۰۸۷۳۳۵۲۱۲۶۶

۶. آریا سفر پایانه سنندج (تعاونی ۱۱) : ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۶۰
۷. ایران پیما پایانه سنندج (تعاونی ۱) : ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۴۰
۸. عدل پایانه سنندج (تعاونی ۷) : ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۴۵
۹. آزادی سفر پایانه سنندج (سواری) : ۰۸۷۳۳۵۱۰۰۸۸ - ۰۸۷۳۳۵۱۰۰۹۹
۱۰. همسفر غرب پایانه سنندج : ۰۸۷۳۳۱۸۴۶۴۹
۱۱. میهن نور آریا پایانه سنندج (تعاونی ۴) : ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۵۹ - ۰۸۷۳۳۵۲۰۳۵۶
۱۲. رویال سفر سنندج : ۰۸۷۳۳۵۲۱۷۰۰
۱۳. جوان سیر ایثار سنندج

ب- مقاصد خروجی ترمینال سنندج

تهران - پایانه قم - قزوین - ساری - کرج - اصفهان - پایانه تبریز - بناب - مشهد (پایانه امام رضا) - پایانه بیرجند - اهواز - اندیمشک - شیراز - آباده - لارستان - پایانه کرمان - پایانه رشت - بندرانزلی - لنگرود - پایانه ارومیه - بوکان - میاندوآب - پایانه بندرعباس - زنجان - پایانه کرمانشاه - بانه - سقز - دیواندره - پایانه همدان - ایلام - پایانه یزد - پایانه بوشهر - عسلویه - گرگان

ج- مقاصد ورودی ترمینال سنندج

تهران - پایانه غرب (آزادی) - سلطان آباد - پایانه قزوین - پایانه ساری - آمل - بابل - بهشهر - نکا - پایانه کرج - پایانه صفه (اصفهان) ، پایانه کاوه (اصفهان) - تبریز - پایانه اهواز - اندیمشک - شیراز - پایانه کاراندیش (شیراز) - رشت - بندرانزلی - لاهیجان - لنگرود - پایانه ارومیه - بوکان - پایانه زنجان - پایانه ایلام - یزد - پایانه گرگان

۳-۱۱-۲- فرودگاه بین المللی سنندج

فرودگاه سنندج در جنوب غربی شهر سنندج و در ابتدای جاده سنندج- کرمانشاه واقع گردیده است. عملیات ساختمان اولیه آن در سال ۱۳۴۷ آغاز و در سال ۱۳۵۰ به عنوان تنها فرودگاه عملیاتی استان کردستان و

با امکانات بسیار اندک شروع به کار نمود. هم اکنون این فرودگاه با ۹ پرواز در هفته که توسط هواپیمایی آسمان با-F ۱۰۰ و هواپیمایی قشم با BAE فعال می باشد.

لیست پروازهای داخلی و خارجی فرودگاه سنندج به شرح ذیل می باشد:

الف- پرواز داخلی

در حال حاضر در نوبت صبح روزانه یک پرواز از سنندج به تهران و بالعکس توسط شرکت آسمان و در نوبت بعد از ظهر نیز یک پرواز توسط هواپیمایی قشم از سنندج به تهران و بالعکس انجام می شود.

ب- پرواز خارجی

هم اکنون پروازهای خارجی به مقصد سلیمانیه و اربیل (هه ولیر) اقلیم کردستان عراق در این فرودگاه صورت می گیرد. این پرواز ها به صورت میانگین دو پرواز در هفته صورت می گیرد.

۱۱-۳- فرودگاه بین المللی کرمانشاه

طرح اولیه ی ساخت فرودگاه بین المللی کرمانشاه یا همان فرودگاه بین المللی شهید اشرفی اصفهانی برای شروع ساخت به سال ۱۳۵۰ باز می گردد. با این که این فرودگاه در سالهای دور شروع به ساخت کرد اما بعد از ۲۴ سال و در سال ۱۳۷۴ پس از سالهای متمادی و دراز ساخت و ساز در بخش ها و قسمت های مختلف آن، بالاخره این فرودگاه آماده ی استفاده و بهره برداری شد.

این فرودگاه را بر اساس آمار موجود می توان به عنوان یکی از پرتراфик ترین فرودگاه ها در سراسر کشور به حساب آورد. این فرودگاه در حال حاضر یکی از مهم ترین فرودگاه های ناحیه ی غربی کشور است که به صورت میانگین در هفته حدود ۱۴۰ پرواز (برنامه هفتگی پروازهای فرودگاه بین المللی کرمانشاه) در آن صورت می گیرد.

۱۲-۳- تلفن‌های ضروری سنندج

ردیف	نام مرکز	شماره تماس
۱	پلیس	۱۱۰
۲	اورژانس	۱۱۵
۳	رسیدگی به گرانفروشی	۱۲۴
۴	آتش نشانی	۱۲۵
۵	آگاهی	۱۳۰
۶	هواشناسی	۱۳۴
۷	استانداری کردستان	۱۴۱
۸	اتفاقات امدادی (کشیک هلال احمر)	۱۴۷
۹	اطلاعات پرواز فرودگاه	۱۹۹
۱۰	امداد خودروهای سایپا	۰۹۶۷۷۰
۱۱	موزه سنندج	۰۸۷۳۳۱۶۱۱۸۱
۱۲	خانه کرد (عمارت آصف)	۰۸۷۳۳۲۸۵۷۲۶
۱۳	میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۰۸۷۳۳۲۸۵۷۲۸
۱۴	ستاد تسهیلات نوری	۰۸۷۶۶۶۴۸۸۲
۱۵	خانه صنایع دستی	۰۸۷۳۳۱۷۷۷۴۴
۱۶	اطلاعات پرواز فرودگاه	۰۸۷۳۷۲۷۴۰۵۱-۳
۱۷	اتاق بازرگانی	۰۸۷۳۳۲۲۴۸۹۴
۱۸	اداره اماکن نیروی انتظامی	۰۸۷۳۳۵۲۰۳۷۰
۱۹	اداره راه و ترابری	۰۸۷۲۱۸۵۷۳۸
۲۰	فرمانداری سنندج	۰۸۷۳۳۱۶۳۸۰۰-۵
۲۱	فرهنگ و ارشاد اسلامی	۰۸۷۳۳۲۸۶۳۷۹
۲۲	شهرداری سنندج	۰۸۷۳۲۲۶۶۰۰۱-۲
۲۳	ندای امداد (تصادفات جاده ای)	۰۸۷۳۳۱۶۶۰۰۱
۲۴	ستاد فوریت های سلامت محیط و کار	۰۸۷۳۳۱۷۹۷۴۵
۲۵	پلیس راه سنندج-همدان	۰۹۶۷۸
۲۶	پلیس راه سنندج-کرمانشاه	۰۸۷۳۳۲۳۰۸۴۵
۲۷	پلیس راه سنندج-سقز، مریوان	۰۸۷۳۳۱۵۶۲۸۵ ۰۸۷۳۳۱۶۴۵۳۵
۲۸	بیمارستان بعثت	۰۸۷۳۳۲۸۵۹۱۰
۲۹	بیمارستان کوثر	۰۸۷۶۶۶۱۹۰۰۳
۳۰	بیمارستان توحید	۰۸۷۳۳۲۷۱۱۸
۳۱	بیمارستان قدس	۰۸۷۳۶۶۶۰۰۲۵

۰۸۷۳۶۶۱۸۰۳	بیمارستان تامین اجتماعی	۳۲
۵۲۴	بیمارستان ارتش	۳۳
۰۸۷۳۳۲۳۰۴۱۵	درمانگاه فرهنگیان	۳۴
۰۸۷۲۲۶۴۰۴۱	درمانگاه حمزه سیدالشهداء	۳۵
۰۸۷۳۳۲۳۲۰۰۶	درمانگاه بعثت	۳۶
۰۸۷۳۳۲۳۵۵۰۱	درمانگاه قدس نیروی انتظامی	۳۷
۰۸۷۳۳۲۳۵۸۷۵	درمانگاه شهید قاضی نیروی زمینی سپاه	۳۸
۰۸۷۳۳۲۴۱۸۹۲	درمانگاه تخصصی دندانپزشکی	۳۹

مدیریت روابط بین الملل دانشگاه کردستان

آدرس: سنندج، خیابان پاسداران، دانشگاه کردستان

شماره تماس: ۰۰۹۸۸۷۳۳۶۶۴۶۰۰

کد پستی: ۶۶۱۷۷-۱۵۱۷۵

آدرس ایمیل: International@uok.ac.ir

مدیریت امور دانشجویان بین المللی دانشگاه کردستان

آدرس: دانشگاه کردستان، سازمان مرکزی قدیم، طبقه اول

شماره تماس: ۹۸-۸۷-۳۳۶۱۱۴۵۸+

آدرس ایمیل: admission@uok.ac.ir

اداره امور کنسولی دانشگاه کردستان

آدرس: دانشگاه کردستان، جنب مرکز آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان

شماره تماس: ۹۸-۸۷-۳۳۶۲۲۷۱۰+

آدرس ایمیل: consular@uok.ac.ir

Main Portal:

<https://uok.ac.ir/fa.aspx>

International Affairs Website:

<http://international.uok.ac.ir/>

Aparat:

https://www.aparat.com/uok_ir

Pinterest:

<https://www.pinterest.com/Uokacir/>

instagram:

<https://instagram.com/uok.ac.ir>

linkedin:

<https://www.linkedin.com/school/University-of-Kurdistan-Sanandaj/>